

Pilaitėje aistras kelia ne tik naujosios bažnyčios maketas, bet ir bendruomenių namų atgaivinimo idėja

Aistras kelia naujai išrinkto Vilniaus mero Remigijaus Šimašiaus veidaknygėje plintantis būsimosios bažnyčios Pilaitėje maketas. Suprantamas pilaitiškių ir kitų vilniečių sumišimas: kodėl bažnyčia, o ne vaikų darželis ar koks sportui tinkamas objektas? Reikėtų sugrįžti į praeitį. Dar pirmojo klebono Kęstučio Ralio pastangomis čia atsirado koplyčia su parapijos namais, o kita viso čia numatyto pastatyti religiniams tikslams komplekso idėja, įsteigiant senelių namus ir teikiant krikščioniškąją pagalbą priklausomybės liūnan puolusiems broliams ir seserims, nusėdo užmarštyje, kai tokio plataus masto religinio statinio iniciatorius ir pagrindinis variklis buvo iškeltas Dievui tarnauti į kitą vietą. Taigi neturėtų stebinti naujojo klebono Ričardo Doveikos pastangos tarsi iš numirusių prikelti numarintas idėjas ar jas ženkliai patobulinti. Neseniai jau keletą metų prie Pilaitės seniūnijos veikianti Vietos bendruomenės taryba (VTB) svarstė galimybę čia pastatyti daugiafunkcinius bendruomenių namus, juolab, kai tą laimina ir ES. Bet kas iš visuomenininkų galėtų „pavežti“ tokios iniciatyvos išgryninimą, vien tik pristatant valdininkams kaip realią siekiamybę, neturint garantijų, kad jos įgyvendinimui bus uždegta žalia šviesa, – buvo ne paskutinis tokių namų atsiradimo Pilaitėje diskusijų klausimas?

Priminta šios idėjos iniciatorei, VBT narei, Valentinei Polubenko, kad dar 2002 metais apie tokio centro būtinybę su raštu rankose į Pilaitės seniūną Albiną Šnirą kreipėsi tik įsiregistravusi pirmoji šiame daugiabučių rajone visuomeninė gyventojų organizacija „Pilaitės bendruomenė“. Bet ji čia pat buvo atvėsinta, priminus, kad gyvename laisvosios rinkos laikais, tad turėtų atsirasti norintis į tokį objektą investuoti pinigų maišas, kuris vargiai tą padarys, nes tokie objektai dažnai esti nuostolingi (tada dar nebuvo ES ir nebuvo galima tikėtis, kad

kažkas iš šalies padengtų pusę lėšų). Rašte buvo nurodyta ir vieta, kur galėtų toks centras atsirasti. Tai laisvas plotas priešais Šv. Juozapo parapijos namus, kuriame pagal ankstesnius Vilniaus miesto savivaldybės planus numatytas įrengti parkas, o didžiulės laukymės pašonėje vaikų ir tėvelių džiaugsmui buvo įruošta puiki žaidimų aikštelė, kuri jau kada sunyko. Ši vieta dar buvo rezervuota, jei ne vien pradinio lavinimo mokyklai lietuviams, tai bendrojo lavinimo mokykloms lenkų arba rusų kalbomis (to nereikėtų nepamiršti ir dabar, nes šalimais už Pilaitės prospekto dešinėje važiuojant nuo centro Karveliškių link sparčiai auga daugiabučių kvartalas su jame besikuriančiomis jaunomis šeimomis, nes anksčiau, kai pilnu tempu Pilaitėje vyko statybos ir nebuvo sustojusios dėl į savo rankas žemę perėmusių savininkų norų, Pilaitės ir Martyno Mažvydo vidurinės mokyklos buvo perpildytos, dirbo keliomis pamainomis). Bet pati daugiafunkcinio bendruomenių namų idėja nemirė. Netrukus gimus ir kitai visuomeninei gyventojų organizacijai „Mažoji Lietuva“, atsiradus ir kitokioms įvairių interesų gyventojų grupėms bei pradėjus statyti municipalinius butus socialiai remtiniams ir su negalia žmonėms, buvo parengtas visoje Pilaitėje veikiančioms bendruomenėms burtis ir veikti atskiro pastato projektas. Numatytas pastatyti iš biudžeto lėšų turėjo atsirasti Karaliaučiaus gatvėje. Ši iniciatyva sužlugė, kai žemė, kur toks pastatas turėjo išdygti, buvo sugražinta savininkui, o 2008 metais prasidėjus ekonominei krizei, nebeliko ir valdiškų lėšų jo statybai. Pastaruoju metu Pilaitėje masiškesniam bendruomeniškumui tarpti pagelbėja 2011 metais pradėjusios veikti „BEEPART kūrybinės dirbtuvės“ ir 2013-aisiais atidarytas Vilniaus miesto centrinės bibliotekos filialas. Bet apie jų veiklą iki šiol mažai kas žino. Be to, jų turimas plotas nepritaikytas didesniai lankytojų skaičiui, o bibliotekos darbo laikas ilgiau trunkančiam ir pastoviam turiningam bendruomenės susiejimui netinkamas. Čia plotas masiškesniems renginiams vykti taip pat per mažas – numatytas 30 žmonių. Beje, ištirta ir pilaitiškių nuomonė, kokios kokybiškesniam gyvenimui infrastruktūros jie pageidauja. VO „Pilaitės bendruomenės“ iniciatyva 2002-2003 metais atlikti sociologiniai tyrimai parodė, kad pirmiausia čia turėtų atsirasti jaunimo užimtumo centras, po jo seka vaikų darželis ir pramogų centras, trečioje vietoje liko turgus ir biblioteka.

Pastaruoju metu už bendruomenių daugiafunkcinius namus pasisakoma ir socialiniuose tinkluose, bet geriau įsiklausant į visuomenės balsą, tikslinga juose paskelbti apklausą.

Na, o kitas karštas diskusijų klausimas, kuris pasirodė VTB posėdyje taip pat svarbus ir gal net svarbiausias, tai vieta tokiems namams. Jei tokios neatsirastų, tai Bendruomenių namų

statybos klausimai išvis nediskutuotini. Iš tinkamų ir laisvesnių Pilaitės branduolyje esančių vietų išvardintos šios: kaip ir savavališka automobilių statymo aikštele tapusi vieta priešais Pilaitės seniūniją (Vydūno g. Nr. 20), jau minėta laukymė ties Martyno Mažvydo progimnazija (Vydūno g. 17A), ir Šv. Juozapo parapijos namais (Tolminkiemio g. 4) ir, važiuojant senuoju Pilaitės keliu, tarp prekybos centro „RIMI“ (Vydūno g. 4) ir šiuolaikiško „Beepart kūrybinių dirbtuvių“ pastato esantis žaliasis plotas.

Pilaitė tampa patraukliu sostinėje kurtis rajonu. Jos gatvės, alėjos ar atsirandančios infrastruktūros įstaigos pavadinamos pačius svarbiausius lietuviškos tapatybės ir kultūros precedentes sudėliojusių Mažojoje Lietuvoje gyvenusių ir kūrusių asmenų vardais. Tad nelabai smagu būtų, jei greta kultui skirtų pastatų (šiuo metu Pilaitėje yra du), nemažai pastatytų ir planuojamų dar pastatyti prekybos centrų, neatsirastų vietos laiku ir plotu nevaržomam bendruomeniškumui tarpti šiuolaikiškuose daugiafunkciniuose bendruomenių namuose (beje, tokių namų apstu Skandinavijos šalyse; Prancūzijoje, siekiant mažinti socialinę atskirtį, nemažai panašių į Pilaitę daugiabučių rajonų su labai patrauklia laisvalaikiui leisti iš anksto apgalvota infrastruktūra, kuriuose kuriasi juodaodžiai).

Kai kurie valdininkai, girdėdami pilaitiškių priekaištus, kad ji neturi kur masiškiau burtis, paprotinami, kad tą gali daryti čia veikiančiose mokyklose. Tačiau, beje, dažniausia ir daro, bet ne taip dažnai, kaip norėtųsi. Vis tik mokyklos ne viešos įstaigos. Jos taip pat turi savo planus, nustatytas darbo valandas. Pasitaiko, kad tradicinių švenčių karuselėje sau patogesniu laiku vietos rinktis, dirbuotis ar švęsti Pilaitėje veikiančioms bendruomenėms kaip ir nebeatsiranda.

Parengė Pilaitės kronikininkė Angelė Šarlauskienė